

ABONY

Szerkesztőség:

11-ik kerület 160. házszám.
A lap szellemi részét
illető közlemények kü-
ldendők.

Kéziratok vissza nem
adatok.

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová
az előfizetési pénzek, a hir-
detések és ezeknek díjai,
valamint a felszólamások
küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
hivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

Abony hazafias közönségéhez.

Az a darabka föld, mely egy egész
nemzet könnyétől áztatott, hol a legendás
idők hősei: a magyar nemzet tizenhárom
martyrja 1849. okt. 6-án vértanuhalált szen-
vedett, nem a nemzet tulajdona.

Szabadsagharczunk vértanuinak kálvá-
riaja idegen kézen van. A hol annyi fájdal-
om és annyi köny van eltemetve: az ara-
di vesztőhely most szántóvetők vidám da-
nájától hangos: Pedig temető az, melynek
csendjét csak az odazarándoklók hangos
imája törheti meg, a vidám dal ott károm-
kodás.

Hü lenne-e önmagához e nemzet, hi-
vatkozhatnék-e büszke öntudattal a dicső
vértanuk emlékének eleven megőrzésére,
ha ezt a darab földet magához nem váltá-
ná? Nem válnék-e üres szóvá a március
idusán el-elhangzó lelkes emlékezet, teljes
lenne-e az okt. 6-án meg-megújuló gyász,
ha ezt a legelső kötelességünket, a megszen-
telt rögök megvásárlását elodáznánk?

Erezzük át 1849. okt. 6-ának borzal-
mas reggelét és a feltett kérdésekre feleljünk
szívünk szerint.

A válasz csak egy lehet.

Országos mozgalom van indulóban,
hogy a megvásárláshoz szükséges pénz ren-
delkezésre álljon.

Legyünk mi abonyiak, s e járás kö-
zönsége az első között, kik főlős fillére-
inkkel a szent ügy szolgálatába szegődünk.

Véres tusáknak volt színhelye akkor
az alföld, fakadjon az adakozás forrása most
elsőbbet itt.

Nem az adomány nagyságát, hanem
az adakozás készségét illeti tisztelet és el-
ismerés.

Addig is, míg a gyűjtőivek kiosztásával
biztosíthatjuk a teljesebb sikert, méltóztas-
sának az adományokat az „Abony“ heti-
lapnak minden hazafias mozgalom buzgó
harczosaként ismert szerkesztőjéhez be-
küldeni, kit ez uton is kérek az adományok
elfogadására és szives nyugtázására.

Abony, 1909. február 11.

Magyarász Adorjáné

A népművelődés érdekében.

A nép ismeretkörét gyarapító kulturális moz-
galom méltó folytatásának tekintendő az a tanul-
ságokban gazdag előadás, amely f. hó 7-én, va-
sárnap delután ment végbe nagyszámú közönség
előtt a „Kath. Olvasóegylet“-ben.

Az előadás tiszt. V a l y á n Lajos agilis s.
lelkésznek „A szabadsajtó“ról tartott nagy figyel-
met keltő felolvasásával kezdődött. Értekezéseben
markáns vonásokkal rajzolta meg a szabadsajtó
hivatását, azt a nagy horderőt, amelyet a közmű-
velődés, a vallás, a hit, a hazafiság, a tudomány
szolgálatában nagyhatalmi erejével hosszú időköz-
n át kifejt. Ilyen értelemben fölülte becses értékü-
nek, pártolandónak minősíti a szabad sajtó mun-
káját. De ha körülnéz, aggódó lélekkel tapasztalja,
hogy a „szabad sajtó“ cégére alatt olyan nyomda-
termékek is látnak napvilágot különböző elneve-
zésű hirdapok, röpiratok, könyvek alakjában, ame-
lyek kiölik a nép lelkéből a hitet, szívéből az
ember es hazaszeretetét. Óva inti a népet az
ilyen megmételtyező sajtótermékek olvasásától s e
helyett a „keresztény szabadsajtó“ termékeit ajánl-
ja pártolásra. Azokat a könyveket, újságokat, fü-
zeteket propagálja, amelyek a nép vallásos hitében,
ember- és hazaszeretetében kárt nem tesznek.

A korszerű és értékes felolvasás a hallgatós-
ság részéről lelkes tetszésnyilvánítást váltott ki

Az előadás második pontjánál a hallgató közön-
ség a néző közönség szerepet vette át. Volt is mit
látni! H o m o k y igazgató és P u s z t a y s. lel-
kész szives közreműködésével számos vetített képből
voltak bemutatva édes hazánk ősrégi várjai, törté-
nelmi nevezetességű épületei, vadregényes vidékei,
negyescsúsi, fűrdői, azok a tündéri szépségű he-
lyei Magyarországnak, amelyeket népünknek, való-
színűleg, sohasem lesz módjában természetben

vagy katonanyelven szólván, csatáztunk Horvát-
országban. Ezt muszkaországnak hívja a magyar
katona.

Keresztül-kasul jártuk, dultuk ezt a girbe-
gurba országot. Nyomorúságban bőven volt ré-
szünk, de pajzánságot azért eleget elkövettünk.
Ezzel enyhítettük faradságunkat, nyomorúságunkat.

A nyolc hét alatt majdnem úgy éltünk, mint
az írás prófétája a pusztában, aki táplálkozott vala
sáskákkal és erdei mézzel. Mézhez szerettünk
volna mi is jutni, de csak vadalmát, vadkörtét és
töménytelen kőkényszilvát találtunk.

Egyéb élelmiszert pénztört se kaptunk. Elő-
ször mert magának a horvát parasztnak sines,
másodsor, mert ha van is, akkor se ad a magyar
katonának. Nem szereti, gyűlöli a magyart, hanem
azért respektálja. Urnak szólítja az utolsó bakát is.

Oda menjenek az alföldi szociálisták: meg-
látják mi a nyomorúság. Az a paraszt csak hár-
ból ismeri a buzakenyeret, meg a szalonnát. Ku-
koria, polánkalisztából süti a kenyérét, mely nem
is kenyér talán. Olyan fekete, s úgy ragad, mint
az alföldi sár. Magyar ember, még ha éhes katona
is, csak a hejét bírja elfogyasztani az ilyen horvát
kenyérnek. Szalonnát pedig csak ünnepnapon

TÁRCA.

Künn a temetőben ...

Künn a temetőben, künn a faluvégen,
Annyi sok-sok holttest porladozik régen.
Pár fonnyadt fakereszt, hervadó koszorú
Tanuskodik arról, e hely mily szomorú.

Hang nem hallszik itten, csak épen néhanap:
Mikor „requies cant in pace“-t mond a pap;
Csak sirni jön ide a falu jó népe,
Vigaszt ad a holtak fájdalmas emléke.

Mégis-mégis, ha a temetőbe megyek,
A holtak lelkei beszélni kezdenek,
S mintha nem is lenne oly elhagyott nekem,
Mintha itt lennének, kik elhagytak régen.

Mintha ott lennének bátorítva, szépen
S esőkkel borítanak könnyező, bús képem,
Mintha mind ott lenne, aki nekem drága,
Mintha közel lenne az Isten országa.

Könyeim megállnak, melyek eddig folytak:
Vigasztalnak engem az édes megholtak.
Hitem megerősül és annyira vágyom
Találkozni velük főnn a Másvilágban.

Szigma.

Gyakorlaton.

— Az „Abony“ eredeti tárcája. —
Irtá: Szász József.

Mi a hadgyakorlat?

Csak az tudja, aki megpróbálta. Fáradság,
nélkülözés és hadakozás az ellenséggel. Hetekig,
hónapokig bolyongsz ide-oda. Hol völgyekben, hol
hegyeken. Ágyat azonban sohasé látsz. Pajtában,
szalmás szinben, vagy az Isten szabad ege alatt,
a szénaboglya tetején a szállásod. Fejed alja a
borjú, takaró a köpönyeg és a csillagok ezüstös
fénye. Típhet vihar, vághat eső: ne folj, semmi
bajod sen. lesz. Tíz, tizenöt esztendő mulva érzed
csak, hogy eszelt, rheumát s más e fajta nyavalyát
hordozol magadban, amikor már rég elfelejtetted,
hogy katona voltál.

A nyári hónapokban nyolc hétig barangoltunk,

Tüdőbetegségek, hurutok, szamár-
köhögés, skrofulezis, influenza

Alta számtalan tiszor és orvos által naponta ajánlat.

Minthogy értéktelen utazásokat is küldünk, kérjük megvásárolni
„Roche“ eredeti csomagjait.

Sirolin

—Ez a gyógyszer a tüdőbetegségek, hurutok, szamárköhögés, skrofulezis, influenza ellen hatékonyan segít.

„Roche“

—Ez a gyógyszer a tüdőbetegségek, hurutok, szamárköhögés, skrofulezis, influenza ellen hatékonyan segít.

Dr. Hoffmann & Co. Roche & Co.

megtekinteni; a szemléltető oktatás ezen módja nélkül fogalmunk sem lett volna az ország távol eső helyein fekvő bajos, szépséges vidékekről, égbenyülő havasokról, rohanó hegyi patakokról nekünk — „lapos ország”-ban lakóknak. Viszont a „fatornyos, hegyes ország”-belieknek sines tiszta fogalmuk a mi bűvös alföldi tájainkról, ha nem viseli közöttük senki sem a szíven a népművelődés ügyét oly önzetlenül, oly lelkesen, mint nálunk teszi több népbarát.

Méltán érdemlik ki ezek a buzgó férfiak elismerésünket, szeretetünket.

A sikerült előadásra reá tette a koronát becses jelenlétével, érdeklődésével, remek szónoklatával ft. L é v a y Mihály apát, esperes-plébános, mint az egyesület tiszteletbeli elnöke. Ily minőségben elismerését és köszönetét fejezi ki az egyesület nevében a szereplő uraknak értékes faradozásikért, a közönségnek a megjelenésért és érdeklődésért. A felolvasott intelmeket maga is figyelmébe ajánlja a népnek. Szeretettel figyelmezteti a népet, hogy olyan kigyót ne melengessen keblén, amely előbb-utóbb megharapja, azaz ne pártoljon olyan ujságot, egyszóval irodalmi, sajtó terméket, amelynek kijelentett, néha elhallgatott célja az, hogy a népet félrevezesse, hitétől, szeretetétől megfossza. Ajánlja pártolásra a tisztességes sajtót. Üdvözlö az „Abony” helyi ujság szerkesztőségét, ennek a szerény lapuak képviselőit, akiknek vezéreszméjük a közügy önzetlen szolgálata, a haza- és emberszeretet, jótékonyág, részvét, embertisztelet és emberbecsülés nemes ideálok kultiválása.

Szónoklatának végeztével meghívta a közönséget f. hó 21.-én a „Kath. Olvasóegylet”-ben tartandó előadásra.

A nagyérdemű főpapot zugó éljenzéssel tisztelte meg a halás közönség.

Ma a „Kath. Munkásegylet”-ben lehet hallani és látni sok szép, tanulságos dolgot.

Ha lehet, oda is elmegyünk!

Valaki.

MI UJSÁG?

— **A főbíró üdvözlése.** Városunk öt együletének és körének mintegy 80 tagú küldöttsége jelent meg ma egy hete délután Liphay György főbíró lakásán, hogy öt újból történt megválasztása alkalmából üdvözlölje. A küldöttségben az Ipartestület, a függetlenségi 48-as kör, a munkás képző egyesület, a népkör, a rom. kath. munkás egylet tagjai vettek részt. A küldöttség élén Temesközy Gerzson szerkesztő hosszabb beszédben üdvözlölte a főbírt, kifejezést adva ama tiszteletnek, szeretetnek és rokonszenvnek, melylyel újból megválasztatását a város közönsége fogadta, s kifejezést adott ama reménynek, hogy az újból meg-

eszik. Napi eledele a juhturó, a juhsajt, melynek kellemetlen erős szaga tíz lépésnyire is érzik a lakástól.

Házukat nem kőből építik, nem is téglából vagy vályogból, még sárból se verik. Deszkából tákolják össze, nyílásait pedig sárral tapasztják be. Az egyetlen szobában együtt lakik az egész familia: a nagypapa, a nagyanya, a vök, a menyek, a hajadon leányok s az apró gyermekek. A sarokban pedig a házi állatok: csirke, tyúk, kutya és malac huzódnak meg. Ilyenformán huszonöt-harminc szorong egymás mellett a kis szobában.

Kemencéjük, kályhájuk nincs. A szoba közepén egy hasáb fa ég, ennek tüze mellett főzik meg ételüket, ennek tüze, füstje mellett melegszenek.

Ilyen nagy a szegény nyomorúsága, s ezért mégse szocialista, se nem anarchista. Hanem horvát, aki gyűlöli a magyart, tekintet nélkül arra, hogy szocialista-e vagy sem, s egy nagy szláv birodalomról ábrándozik, melynek Zágráb volna a központja.

Érdekes jelenség, hogy az idősebb generáció tud magyarul. Alig van olyan nyomorúságos falu, melynek vénei a magyar nyelvet ne értenék. A fiatalja már csak azt tudja, hogy a magyart gyűlölni kell, mert az ellenség. Hogy ez oka minden bajának, minden nyomorúságának.

Valahol Szamobor környékén öreg horvát paraszt került előm. Az ő nyelvén vizet kértem tőle. Nagy nehezen megértettem magam velem, mire az öreg egy bádobban előhozta a vizet s így szólt hozzám magyarul:

— Tessék jó uram. Mondhatom, hogy sokkal jobb víz, mint a magyarországi.

nyilatkozott bizalom újabb, energikusabb munkásságra fogja buzdítani városunk első tisztviselőjét, hogy közügyeink és közigazgatásunk vezetésében és intézésében a várva-várt rend és önzetlen készség, munka szeretet, a collegiális bizalom és szeretet egymás között és kifelé helyre álljon, a közönség érdekei minden irányban kielégülést nyerjenek, mihez erőt, türelmet kívánt és önzetlen támogatást ígért. Liphay főbíró szép beszédben köszönte meg a nem várt ovációt és ígerte meg, hogy legjobb tudása és tehetségével fogja szolgálni városunk boldogulását és előhaladását, melyért a jutalmat ember társai bizalmában, szeretetében keresi és örömmel tapasztalja, hogy a jelen megtisztelő látogatással azt meg is találta. Végül Isten áldását kérte a küldöttségre, az összes egyuletekre és a város közönségére.

— **Közgyűlés.** Városunk képviselőtestülete holnap délután 3 órákor közgyűlést tart, melynek tárgyai lesznek: 1. Polgári iskola dologi kiadásai. 2. Községi orvos lakber atalánya. 3. Kályhák beszerzése. 4. Lótelépítéző kérelme. 5. Tavbeszélő bevezetése. 6. Tiszavárkonyi búcsú vásár. 7. Lóosztályozáshoz bizottsági tagok választása. 8. Telekkönyvi betétek megrendelése. 9. Illetőségi ügyek. 10. Községi iskolaszék megválasztása. 11. Községi mezőgazdasági bizottság megválasztása. 12. Ipariskola bizottság megválasztása. 13. Közegészségügyi bizottság megválasztása. 14. Tanyai iskola helyek vételének bejelentése.

— **Felolvasás.** Ma délután 3 órákor a rom. kath. munkásegyletben felolvasás tartatik, mely alkalommal tisz. Pusztay János s. lelkész fog tanulságos előadást tartani. Homoky István polg. isk. igazgató pedig vetített képeket fog bemutatni, melyekhez a magyarzó szöveget tisz. Vályán Lajos s. lelkész olvassa föl. A felolvasás díjtalan s arra ez uton hívja meg a közönséget az egylet elnöksége.

— **Álarcos bál.** Ma estére tartja az iparos ifjuság önképző köre az évi szokásos álarcos bálját, mely mindég sikerrel szokott járni úgy látogatottsága, miat igazán esinos és ötletes maszklai által. Az idén nagy készülődés folyt erre a farsangi bohózatos mulatságra, amilyen csak egy szokott évenként lenni városunkban s így érthető a nagy érdeklődés.

— **Beküldetett.** Az általános munkás-képző egyesületnek S. Györe János 2 koronát adományozott a zászló-szegekért befolyt összeghez, melyért a legmélyebb köszönetét fejezi ki

Abony, 1909. febr. 9. ifj. Telek Mihály elnök.

— **Köszönet-nyilvánítás.** Mindazoknak, akik szeretett élettársam elhunytával megjelenésükkel mely fájdalommat enyhíteni igyekeztek, — ez uton mondok halás köszönetet. — Egyben pedig jóhírnevű süllődémet továbbra is a

Elesodalkoztam. Honnan tud ez az öreg magyarul. Hiszen tudta, hogy magyarok vagyunk, hallotta beszélgetésem barátaimmal. Kérdéseimre így felelt:

— Jártam én valamikor régen Magyarországon. A császárt mentünk megvédelmezni, mikor a magyarok fellázadtak ellene. Engem el is fogtak és bizony nagyon jól bántak velem a magyarok. Én nem is haragszom rájuk, de a horvát urak mindig azt mondják, hogy nagyon gonoszak a magyarok. Ők az okai minden bajunknak, minden szerencsétlenségünknek. Mindent elvesznek tőlünk adóba és még nyelvünket is el akarják venni. Tanuljanak a magyarok horvátul, ha a mi országunkba jönnek, mert a mi hazánk Horvátország.

Az öreg horvát e szavain elmélkedve, önkéntelenül arra gondoltam: hej, ha mink is ilyen politikát csinálnánk a többi nemzetiségekkel szemben! Mit szólnának a szászok, a románok, a tótok és a rácok?

Ilyen a horvát paraszt helyzete s gondolkodása, de így gondolkodnak a jobbmódúak is. Ha tehetné se ad élelmet a magyar katonának, nem ad még nagy pénzért sem.

Valahol Belovár környékén kis faluban töltöttünk egy napot. Mi a neve, hogy hívják, bizony már elfelejttem. Talán neve sinesen, mert se térképén, se lexikonban nem találtam. Komisz kenyereink elfogyott, a konzervához pedig nem volt szabad hozzányulni. Ezt csak akkor szabad feltörni, ha a koplalás hetedik napján az ájulás környékez. Az élelmezést szállított kocsikat haba vártuk. Azok egy része eltévedt, más részét elvette az ellenség. Épp úgy, mint háboru esetén szokott történni. Egy falat kenyér, egy falat ha-

nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlva, vagyok mely tisztelettel

Abony, 1909. febr. 10.

Szikszay Erzsébet.

— **Az anyakönyvi hivatal havi ki-mutatása.** Folyó év január havában a s z ü l e t é s e k száma 47 (m. é. januárban 53). Fiu 23, leány 24 Rkath. 41, ref. 6. — H á z a s s á g kötöttelt 13 (m. é. 9). Rkath. párok között 9, ref. párok között 1, vegyes házasság kötöttelt 3, rk. völegény ref. menyasszonnyal 1 (megegyezés az anya vallására), ref. völegény rk. menyasszonnyal 1 (megegyezés az atya vallására), gör. kel. völegény rk. menyasszonnyal 1 (megegyezés az anya vallására). — E l h a l t 34 egyén (m. é. 35). Rkath. 30, ref. 3, izr. 1. Finemű 17. nő-nemű 17. Szaporodás 13. (m. é. 18)

— **Halál a kenyérért.** Jäger Karoly 22-éves vasúti pálya munkás e hó 8-án reggel 6 órákor nem is tudta, hogy ő végleg bucsúzott el szegény szerető özvegy edes anyjától és kis testvéreitől. Nyugodtan, vígan ment ki az állomáshoz. Az állomástól 12 ed magával pályakocsin mentek ki Paládies pusztá állomásra, ahol munkához láttak. Feltettek a pályakocsira két sinet, ami 8-9 mázsa lehetett, hogy azt kiviszik a nyílt pályára, de alig haladtak 20-30 lépésre, mikor Jäger Karoly, aki pálya kocsitolásába már bele fáradt előzőleg, fel akart ülni a kocsira, de oly szerencsétlenül ugrott, hogy a lába megeszűszott és a pálya kocsit el esett, a kocsit, mert nagy súly volt rajta nem lehetett megfékezni, de meg a saját sulya vitte már s így a kocsit Jäger Karoly testén keresztül ment és ki is zökken a vágányról. Munkás társai nyomban kihúzták a kerekek alól, de már akkor orrán-száján ömlött a vér és könnyes szemmel láttak, hogy hűsleges társuk meghalt. Az Abonyból pályakocsin érkezett vizsgálatot teljesítő Dr. Halmi István vasúti orvos aztán megállapította, hogy Jäger Karolynek a szívének borító 4 oldal bordája törött be s az sértette meg a szívet és úgy állott be a halála. A szerencsétlen munkás temetése e hó 10-én történt meg, igazán nagy részvét mellett. Kivonult több testület és egylet zászlóikkal és kivonultak hűsleges munkás társai is a pályafelvigyázó vezetése alatt.

— **A pálinka.** Földi István sashalmi dohány bálózását, a felesége pedig bejött a városba, kis 6 éves József nevű fiát pedig míg ő bent járt a városban a 9 éves István fiára bízta. Ez azonban lefeküdt a dívánra és ott nyomban — mint gyerek — el is aludt. Az eleven 6 éves Jóska az alatt bement a kamrába és ott egy rekeszszel lecsukott ládában elhelyezett fél liter pálinkából úgy egy ötödörést (2 decit) meg ivott. Annyi ereje még volt, hogy a szobába vissza birt menni, de amint a meleg szobába belépett, azonnal össze esett és orrán-száján megindult a vér. A nagy si-

nélkül álltunk, pedig huszonnégy órai éhséget hozoztunk magunkkal. Utak indultunk a faluban, hogy valami élelmiszert keressünk. Csirkét, kacsát láttunk bőven, akartunk is venni, de a horvát paraszt öt forintért se adta párját. Már belenyugodtam a változhatatlanba, mikor előkerült legényem, a század dobosa:

— Lesz már jó vacsoránk önkéntes ur!

— Micsoda te? — kérdeztem tőle.

Felelet helyett a dobba nyult s két csirkét huzott ki belőle. Fejét már mindkettőnek leütötte. — Hol vetted?

— Hát ugy szépszerivel szereztem.

Pénzért nem kapott a jó legény, hát úgy ütötte le mind a kettőt valamelyik udvaron.

Este nagy tüzet rakott a gézengúz a kert aljában és bognácsban főzte a csirkepaprikást. Mi a tűz körül ültünk és epedve vártuk, hogy a dobos elkészüljön a vacsorával.

Hirtelen elkialtotta magát valamelyik:

— Jön a kapitány ur!

Ijedten kapkodtunk, de el nem tüntethattunk semmit, mert akkorra a tűzhöz lépett az „ezred réme,” Komorovesák kapitány.

— Mi történik itt? — kérdezte, s fél szemével a bognács felé pislogott.

— Vacsorát főzünk kapitány ur! — jelentette hűledező a dobos.

— Nohát csak csináld! — szólott a kapitány s ő is odatelepedett a tűz mellé. Megvárta, míg elkészül, akkor kiválogatta a legjobb falatokat s megvacsorázott. Farkas étvágya volt a kapitány urnak, úgy látszik neki se adtak enni a horvátok.

— Ehhez valami ital is kellene! — mon-

rásra végre felébredt a 9 éves István testvére is, aki látva kis öcsésének a borzalmas helyzetét futott ki a szobából és segítségért kiabált. A nagy kiabálásra végre Német Istvánné futott legelsőben segélyt nyújtani, de már a kis Jóska akkor nem tudott beszélni, eszméletét veszítette. Délután 1 óra tájban az anya is megérkezett a városból, hamarosan tejet öntöttek a kis Jóska, de az csak nem jött eszméletre, de orvoshoz még se vitték el. Éjjel tájban a kis fiút erős görcsök fogták el, akin már a halál jelei mutatkoztak és még akkor se vitték orvoshoz, hanem csak hajnali 4 órakor kért az apa kocsit az orvos kiszállítására s míg az Abonyba bentjárt, a kis Jóska rettenetes kínok között meghalt. A 9 órakor kiérkezett orvos már csak az alkohol mérgezés folytán beállotti halált állapította meg. — Ebből tanulhat minden ember, — aki arra van szorulva — hogy a páhuka mennyire élő méreg az emberi egészségre. Itt pedig nagyot vétkeltek, mert ha rögtön az orvos segítségét vették volna igénybe, a kis fiút még meglehetősen volna menteni az életnek.

— **Utonállás.** Bodor József 14—15 éves cseléd e hó 2-án este a szolnoki uton ment végig a dögára, mikor is Palásti Vince fia Mihály őt megrohanta, botját elvette és azzal verni kezdte, de a fürge gyerek kiugrott az utonálló kezéből s futott vissza gazdájához, az uton pedig folyton segítségért kiabált, a mit a rendőrség meghallva a szorongatott segítségére sietett és az utonállót aki bár látta, hogy túl erő vette körül, mégis oly erős ellent állást fejtett ki, hogy kénytelen volt a rendőrség ártalmatlanná téve, személy azonosításának megállapítása céljából bekísérni, mert kiletét nem akarta elárulni. Nevezett ellen az eljárás folyamatban van.

— **Az éjjeli őr megtámadása.** Pintér András éjjeli őr (strázsa) hűségeseen teljesítette a közbiztonság feletti őrködését a midőn a napokban éjjel úgy 11 óra tájban Kása Sándor, Kása Dániel és Varga Sándor legényeket botrányos viselkedésük miatt csendre intette, a garázda legények ahelyett, hogy rá hallgattak volna, megrohanták és alaposan felfofozták. A legényeket Pintér éjjeli strázsa nem ismerte fel, de azért másnap a rendőrség kinyomozta és mikor Kása Sándort felelősségre vonta, az rögtön beismerte, hogy ők voltak, a csendháborítók és ők fofozták, fel az éjjeli őrt. Pár heti lecsukás majd észre téríti az e fajta nyegle frátereket.

— **Verekedés és rombolás.** E hó 7.-én este Pick Ignác korcsmájában Mucsányi Sándor „első legény” vezetése alatt Tamasi Imre, F. Molnár István, Sági István, Mucsányi Gergely, Koncz Pál, Gulyás Antal, Lendvai József, Virág Gyula és Beviz Márton olyan verekedést vittek véghez, hogy — a fejeket nem is számítva, — mindent összezúztak a korcsmában. Beverték 5 ablakot, összelörték a padokat, székeket, de még a — kályhát is. Amint észrevették a rendőröket, a szélrózsa minden irányába szétfutottak, csak egy rettentő vastag ólmos drótkötelet hagytak hátra — emlékül.

— **A gyógyászat** hihetetlen módon haladt a legutolsó évtizedekben. Így például ma a régi, kitűnő háziszor, a csukamájolaj is új formában kapható, mely nemcsak hátrányaitól, vissza-

dotta a katonáknak.

— Az is akad, kapitány ur, — felelt a dobos és odaállította a vászonból készült vedret a kapitány ur elé. Komorovcsák nagyot húzott belőle, megtörölte hosszú fekete bajuszát, szivarra gyújtott és szó nélkül odább állott.

Egy szóval se kérdezte, hogy honnan került mindez elő. Hogy a bort honnan vették, azt én is csak azután tudtam meg, amikor a negyedik-ötödik voder járt körül.

— Honnan vették a bort?

— Hát azt is csak úgy szépszerivel szereztük. Ugy jött a házhoz.

— Hogyan, te akasztófavirág?

— Hát kérem, itt a harmadik szomszédban lakik a pap. Lementünk a pincéjébe és megfúrtuk a lordóját. Jó az Isten, majd ad neki jövőre megint!

Másnap reggel elindulás előtt Komorovcsák kapitány szigorú beszédet intézett a legénységhez. Beszédjének az volt a veleje, hogy tudomására jutott, hogy többen hozzáfértek a lakosság élelmi cikkeihez s elfogyasztották azokat, miáltal érzékeny károkat okoztak. Aki ellon tehát ozentul ilyen dolog miatt panaszt emelnek, azt a legzigorúbban meg fogja büntetni.

(Folyt. köv.)

tetsző szagától és ízétől mentes, hanem feltétlenül könnyen emészthető állapotba nyújtja, ami hatásának erejét növeli. És ez a „Scott-féle Emulsió”, melyet minden gyógyszerárban árusítanak.

— **Az igazi tavasz.** Még néhány hét és a föld felszabadul a tél bilincsei alul. Vajha a beteg szervezet is megújodhatnék, miként a természet a tavasz által! Balga ember, ki ha beteg, lemond a megújulás, a gyógyulás reményéről. Ez elsősorban azokra vonatkozik, akik bármilyen idegbetegségben, vagy ezekből eredő bajokban szenvednek. A reménységnek, a bizalomnak és a gyógyulásnak biztos módját tárja fel a szenvedő emberek előtt az „Értekezés a Villamos Gyógymódról” című rendkívül érdekes könyv, amelyet ingyen és bérmentve zárt borítékban küld meg bárkinek az Elektro Vitalizer Orvosi Rendelő Intézet Budapest, Károly-körút 2., főemelet 50 sz., ha lapunkra való hivatkozással azt egy levelező-lapon kéri.

— **Emelkedik a bor ára.** Megjósoltuk még ősszel szüret után, hogy a borspekulánsok által mesterségesen, csalafinta módon lenyomott borárak nem maradnak meg, hanem mihelyt megtelik a kereskedők pincéje, föl fog szökni a régi állapotra. Ime, alig két hó eltelte után jóslásunk beteljesedett, mert az ország minden részében tetemesen emelkedtek a borárak az utóbbi napokban, mint azt a vidéki lapokból olvassuk. Jól tették tehát azok, kik az ősszel nem kótyavetyélték el boraikat, most izstos haszonhoz jutnak.

CSARNOK.

Levelék az Ismeretlenhez.

Pr o b l é m á k.

(Folytatás.)

Gyermekek és Iskola.

Valóban különös, hogy alig van gyermek, aki iskolába szeretne járni, de még különösebb az, hogy ezzel a jelenséggel idáig a szülők egyáltalán nem, vagy alig foglalkoztak.

E jelenség oka pedig könnyen megtalálható a nevelés ferdeségeiben, jobban mondva abban a dezzurában, melyet oly állhatatosan neveznek nevelésnek, s melyben a gyermek fékentartására az ijesztgetés a főszköz.

Hányszor lehet hallani a műveltebb társaságban is ily fenyegetéseket: „Ha nem jól viseled magad, beadlak az iskolába,” vagy „Majd megjavulsz az iskolában” stb. stb.

Elképzelhetjük, mennyire vannak hivatva efféle megjegyzések a tudatlan gyermekben fölköltetni az előszeretettel az iskola irányába, vagy hogy az így megfélemlített gyermek mennyire vágyik oda.

Az iskola a maga szabályaival, pedánságával úgy is elég ellenszenves a korlátlanágot szerető gyermek előtt, minek akkor azt még ezzel is félelmesebbé tenni?

A második oka e jelenségnek pedig az, hogy gyermekeinket, különösen iskola előtti korokban egy cseppet sem iparkodunk oly kérdések elé állítani, melyek érdeklődését fölkölténék, sőt kérdéseit is vagy válasz nélkül hagyjuk, vagy oly képtelenségekkel felelünk reá, hogy hazugságunkra előbb-utóbb reá jön.

Hogy higgyon tehát az éretlen gyermek a tanítójának, ha szülei is megcsalják.

A gyermek gyanakodó, mert csak ösztöne után indulhat el, hiányozván nála a mérlegelő képesség, tehát meséinkkel legyünk óvatosak, magunk vallhatjuk kárát!

Ez a két fő oka annak, hogy a gyermek fél az iskolától, hogy a tanítóban ellenségét látja s így tanulni sem szívesen tanul.

E kettőnek hatását legyőzni az iskola legelső feladata, de egyszersmind a legsúlyosabb is, mert a tanítótól nagy türelmet és szeretetet, de még nagyobb lélektani tudást kíván meg, hogy minél előbb ki tudja ismerni a gyermek ilyenkor oly zárkózott természetét.

Elmondhatjuk egész bátran, hogy egy elemi iskolai tanítón sokkal nagyobb felelősség terhe nyugszik, mint a legfelsőbb iskolák tanárain, mert könnyebb jól megalapozott házra tetőt tenni, mint az alapot úgy megépíteni, hogy a ház össze ne roskadjon.

Tehát miként mondtuk, a tanító legelső kötelessége kiismerni a gyermeket.

Ez igen könnyű volna akkor, ha az iskolák fölősen nem vennének föl növendéket.

Igen, de mit látunk?

Különösen az alsóbb iskolákban egy tanító 60-120 gyermekkel vesződik, már most képzeljük el magunkat az ő helyében s valljuk be, képesek lefinonk-e ezzel a csomó gyerekekkel valamire is menni? (Folytatása köv.)

Szerkesztői üzenetek.

Jupiter. Hazafias busongása igen tiszteletreméltó érzületre vall, csak a forma, a forma rettenetes. Képzelsen egy kuglóf-sütőt, amelyiknek egy-két figurája kijebb-beljebb áll a többinél. A kuglóf maga lehet jó, de a formája miatt nem lehet feltálatni P. o.:

„Nem tudok itt maradni,

Mert nem ismer itt senki.

Szép hazám tégedet

Még itéletnapkor sem tulla feledni.

Lássá, a harmadik sor besüppedt a formából, a negyedik meg messze kiszaladt. Hát még a rimec! Ugy látszik, hogy sem a rimeket, sem a verslábakat nem ismeri. Egyébként névtelen közleményekre nem reflektálhatunk.

Szamarköhögés

könnyei elmúlik a SCOTT-féle Emulsió használata folytán. Orvosok, bábák és szülők bizonyítják ezt ezer és ezer levélben.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Scott-féle Emulsió

segít azért, mert elsőrangú alkatrészei és az eredeti SCOTT-féle eljárás kiváló szerré teszik, sőt **tápereje** is elsőrangú. Már az első adagtól csodálatosan javul az általános egészség.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fil.

Kapható minden gyógytárban.

Sz é p

vetni való z a b és á r p a van eladó K o p e c k i Lipótnál.

Eladás.

Néhai Pólya Pál hagyatékához tartozó s az I. kerületben, Rózsa-utca 48. szám alatt levő házat, a nagy kerttel együtt, — valamint az I. kerületben, Jegyző-utca 7. szám alatt levő Pásztor-féle házamat szabadkészből eladom.

Máthé József.

Z a b.

Neumann Ignácnak kitűnő vetni való zabja van eladó. — A zab a házánál megtekinthető.

Hirdetmény.

Alólirott van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a bábaságot megtanultam és abból oklevelet szereztem és a t. közönség rendelkezésére bármikor készséggel állok.

A nagyérdemű közönség kegyes pártfogását kéri

iff. Máthé Bénéiaminné

Nikli Róza

okl. bába.

Értesítés.

Alulírott tisztelettel értesitem az érdeklődő közönséget, hogy február hó 1.-től egy magány zeneiskolát nyitottam

Elvállalok hegedű, brácsa és gordonka tanítást, valamint ének oktatást is.

Tisztelettel

Busztin Dezső.

**Szőlő-
oltvá-
nyokat**

szállít, fajliszta-
ságiért jótállva.

legdúsabb esztékben a már évek óta első-
nek számító megbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány-telep

vezető: **Frigyos,**
Medgyes 67. sz. (Nagyküküllő-megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzék az ország minden részé-
ből érkezett eszméről levelek, ennél fogva minden
szőlőbirtokos megrendelésének megtevése előtt az
ismerős személyiségektől egy szó-, mint írásbelileg
bizonyosságot szerezhethet magának fenti szőlőtelep fel-
tett megbízhatóságáról.

19—20

Száraz tűzifa.

Apróra vágott bükkfának mmázsája 2 kor.
50 fillérért kapható **Molnár Bélánénál,**
Szelei-út.

KOVALD PÉTER és FIA

cs. és kir. szab. kelme- és sörmegefestő, vegytisztító és
gőzmosó-gyár

B u d a p e s t, VII. kerület, Szövetség-utca 37. szám

megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta,
hogy minden tekintélyes vidéki városban képvisel-
tetet létesít és ez által módot nyújt a nagyérdemű
közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolási és
postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felke-
rthesse.

Abonyban Schwartz Zseni

vette át a képviselést és a gyár rendes áraiban
vállalja a férfi-, női- és gyermeköltönyök, díszítő-
és butorszővetek, függönyök, kőzímunkák, szőnye-
gek, csipke- és végpárók, szőrmék, stb.iek vegytisz-
títását és festését.

Ugyszintén ágytollak tisztítását és fehér-
neműek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogás-
talan munkájáról és mindenkor méltányos áráiról,
szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képvil-
seletet és számos megbízatást kér a

25—25

Kovald Péter és fia cég.

Nyomdász tanulónak egy fiú fölvetik lapunk kiadóhivatalában.

Még azokat is, akik éveken át mást
használtak, meghódította a valódi

E R Ő

SÓSBORSZÓZ,

mert mindkettő egyesíti magában, amit egy igazán jó
és hatásos házi készítményről várni lehet.

Óra az orvosi szemek, fertőtlenítő, tisztító és edzi
az izmokat, kapta-onesillapító. Paratán mint szájvíz,
haj- és bőrapótoszer.

Szükséges minden háztartásban.

Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 kor-
onás üvegekben.

Postán 10 fill. üveget 3 koronáért küld u. ár-
véttel, vagy a pénz előzetes beküldése után

KOSMOS labororium GYŐR.

Kapható mindenütt.

Főraktár Abonyban: 17—20

Láng Oszkár gyógytárában.

Eladás.

2000 kéve jóminőségű náci eladó.
Értekezni lehet **Tóth Mihály**
vállalkozóval.

„M-i-i-t?” — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi.
féle Antinicotin-cigarettaüvegek fadobozban.”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!

Minden fadoboz egy érdekes búvészártyát tartalmaz.

14—26

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 63.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakeresztők, járgány-cséplőgépek, lóhera-cséplők,
tisztító rosták, kenyérszítók, kasszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvatógépek, Planet Jr.
kapálók, szaccakavatók, rágógépek, kukorica-
morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egytámas
szőlő- és 2- és 3-vasú okek és minden
egyéb gazdasági gépek.

Ujdonosság!

Ujdonosság!

O R C O L I N.

Mindenféle szerkezetű petroleum lámpában meglepő nyugott fehér fényű, füstnélküli és
szagtalan égést csinál. Helyben is több helyen legjobb eredménnyel kipróbálva.

O R C O L I N

Elejét veszi a lámpa felrobanásnak, mivel a petroleumot tisztítja.

O R C O L I N

Olcsósága miatt a legszegényebbeknek is hozzá férhető. Mátja miatt egy házban sem szabad hiányozni.

Kapható csakis: **RINGEISEN OTTÓ** kereskedő üzletében

ABONY, Ceglédi-út 77. szám.